

De impact van kreupelheid op het welzijn van melkvee

Met een geschatte prevalentie van 20 tot 25% op Europese melkveebedrijven¹ is kreupelheid, na mastitis, het grootste probleem bij melkvee, zowel vanuit welzijns- als economisch perspectief². Kreupelheid is geen afzonderlijke aandoening, maar een verzamelterm voor alle poot- en klauwaandoeningen, infectieus én niet-infectieus, die een negatieve invloed hebben op mobiliteit, houding en gang^{3, 4, 5, 6}.

Oorzaken, gevolgen en het belang van vroege behandeling

Kreupelheid bij melkkoeien omvat een breed scala aan aandoeningen, waaronder witte lijnziekte, zoolzweren, zoolbloedingen, interdigitale hyperplasie, digitale en interdigitale dermatitis, hielerosie en interdigitale flegmone (rotkreupel)^{2,7}. Naast de duidelijke pijn die deze aandoeningen veroorzaken, gaat kreupelheid vaak gepaard met een **verminderde melkproductie** (geschat verlies van 1,5

kg per dag in vergelijking met niet kreupele koeien⁸), een **gebrek aan gewichtstoename**, **verminderde vruchtbaarheid** en een **hogere afvoerpercentage**^{2,9}.

Kreupelheid heeft daarmee zowel een ernstige impact op het dierenwelzijn als op de economische resultaten van het melkveebedrijf.

Tijdige **detectie en behandeling** van kreupele koeien zijn essentieel om het **herstel te bevorderen** en verdere verspreiding te voorkomen². De behandeling van kreupelheid vereist doorgaans een **multimodale aanpak**, waarbij corrigerend bekappen, lokale anesthesie, NSAID's en (alleen indien nodig) antibiotica worden ingezet⁹.

Onderzoek toont aan dat **vroege behandeling met oraal toegediend meloxicam** zowel acute pijn als kreupelheidsscores kan verlagen en bovendien kan bijdragen aan het verminderen van langdurige gevoeligheid⁹.

Connected by Care

Connected by Care richt zich op het ondersteunen van dierenartsen op meerdere niveaus. Wij voelen ons verbonden door de waarden die wij delen met onze klanten en de veehouders die zij ondersteunen. Zorg voor het dier. Zorg voor een gezond bedrijf. Zorg voor verantwoord gebruik van diergeneesmiddelen.

Belemmeringen bij het toepassen van pijnbestrijding op melkveebedrijven

Het implementeren van **effectieve pijnbestrijdingsprotocollen** op melkveebedrijven blijft een uitdaging. De beoordeling van pijn verschilt sterk per individu, evenals de perceptie van de noodzaak om een gestructureerd pijnmanagementplan toe te passen.

Hoewel een **goede behandeling van kreupelheid** voor veehouders economisch voordelig is, gezonde koeien zijn immers productiever, blijft het beheersen en voorkomen van kreupelheid binnen een veestapel een complexe opgave voor zowel dierenartsen als veehouders.

Er is nog steeds beperkt inzicht in de kennis, vaardigheden en bereidheid van veehouders om kreupelheid bij rundvee effectief aan te pakken⁵. De **aanhoudend hoge prevalentie van kreupelheid** wijst erop dat preventie, diagnose en behandeling momenteel onvoldoende zijn⁵.

De Federatie van Dierenartsen in Europa roept dierenartsen op om kreupelheid bij runderen proactief aan te pakken¹⁰. In het Verenigd Koninkrijk vormt het *Dairy Cows Lameness Manifesto*¹¹ een voorbeeld van een lokaal initiatief dat gericht is op een geleidelijke vermindering van kreupelheid en een verbeterd welzijn van melkvee.

Over het algemeen vereist het verminderen van kreupelheid bij melkkoeien een **gezamenlijke inspanning van dierenartsen en veehouders**. Essentieel hierbij zijn vroege detectie, adequate pijnbestrijding en het structureel inzetten van welzijnsverhogende maatregelen. Hoewel er nog uitdagingen bestaan in de perceptie en praktische uitvoering op melkveebedrijven, laten gecoördineerde initiatieven, zowel nationaal als lokaal, zien dat substantiële verbetering niet alleen noodzakelijk is, maar ook daadwerkelijk bereikt kan worden.

Referenties

1. Report of the Panel on Animal Health and Welfare. Scientific report of EFSA prepared by the Animal Health and Animal Welfare Unit on the effects of farming systems on dairy cow welfare and disease. Annex EFSA J. 2009, 1143, 1–284.
2. Garvey M. Lameness in Dairy Cow Herds: Disease Aetiology, Prevention and Management. Dairy. 2022; 3(1):199-210. <https://doi.org/10.3390/dairy3010016>.
3. EFSA AHAW Panel (EFSA Panel on Animal Health and Animal Welfare), Nielsen SS, Alvarez J, Bicut DJ, Calistri P, Canali E, Drewe JA, Garin-Bastuji B, Gonzales Rojas JL, Schmidt CG, Herskin M, Michel V, Miranda Chueca MA, Padalino B, Roberts HC, Spoolder H, Stahl K, Velarde A, Viltrop A, De Boyer des Roches A, Jensen MB, Mee J, Green M, Thulke H-H, Bailly-Caumette E, Candiani D, Lima E, Van der Stede Y and Winckler C, 2023. Scientific Opinion on the welfare of dairy cows. EFSA Journal 2023;21(5):7993, 177 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.7993>
4. Archer, S.; Bell, N.; Huxley, J. Lameness in UK dairy cows: A review of the current status. Practice 2010, 32, 492–504.
5. Nalon E, Stevenson P. Addressing Lameness in Farmed Animals: An Urgent Need to Achieve Compliance with EU Animal Welfare Law. Animals (Basel). 2019 Aug 19;9(8):576. doi: 10.3390/ani9080576. PMID: 31430914; PMCID: PMC6720678.
6. Lameness in dairy cows. TFS-Ruminants-Equines-2024-04-EN. Version 2 – January 2024. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14730667>.
7. Van Nuffel, A.; Zwertvaegher, I.; Pluym, L.; Van Weyenberg, S.; Thorup, V.M.; Pastell, M.; Sonck, B.; Saeys, W. Lameness Detection in Dairy Cows: Part 1. How to Distinguish between Non-Lame and Lame Cows Based on Differences in Locomotion or Behavior. Animals 2015, 5, 838–860.
8. Warnick, L.D.; Janssen, D.; Guard, C.L.; Gröhn, Y.T. The Effect of Lameness on Milk Production in Dairy Cows. J. Dairy Sci. 2001, 84, 1988–1997.
9. Nagel D, Wieringa R, Ireland J, Olson ME. The use of meloxicam oral suspension to treat musculoskeletal lameness in cattle. Vet Med (Auckl). 2016 Nov 11;7:149-155. doi: 10.2147/VMRR.S112200. PMID: 30050847; PMCID: PMC6044795.
10. Federation of Veterinarians in Europe. FVE position on Welfare of Dairy Cows: Lameness. 2019. https://www.fve.org/cms/wp-content/uploads/002-FVE-position-cattle-lameness_adapted.pdf.
11. The GB Dairy Cow Lameness Manifesto. <https://ruminanthw.org.uk/dairy-cow-lameness/>. Accessed March 5th 2025.

CONNECTED BY CARE®

Connected by Care

Connected by Care richt zich op het ondersteunen van dierenartsen op meerdere niveaus. Wij voelen ons verbonden door de waarden die wij delen met onze klanten en de veehouders die zij ondersteunen. Zorg voor het dier. Zorg voor een gezond bedrijf. Zorg voor verantwoord gebruik van diergeneesmiddelen.

